

Sygnatura akt VIII Ga 78/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2015 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko (...) w P. w Danii

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 4 grudnia 2014r. sygnatura akt X GC 963/13.

I. oddała apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygnatura akt VIII Ga 78/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w punkcie I sentencji oddalił powództwo, w punkcie II sentencji zasądził od powoda na rzecz pozwanej (...) w Danii kwotę 1.217 zł.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości powód wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kwoty 6.674,66 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2010 r. wraz z kosztami procesu w tym kosztami tłumaczenia z języka rosyjskiego w kwocie 80 zł oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania pozostawiając mu orzeczenie o kosztach tego postępowania.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił: - sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób niewszechstronny, sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego, w szczególności w odniesieniu do zeznań świadka P. J. (1), które pomimo tego, że przeczą spontanicznie składanym zeznaniom tego świadka w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy pod sygn. akt XI GCupr 320/11, zostały uznane za wiarygodne, choć doświadczenie życiowe wskazuje, że podtrzymanie zeznań z postępowania prowadzonego w XI Wydziale Gospodarczym mogłoby skutkować negatywnymi dla świadka konsekwencjami ze stosunku pracy; - naruszenie prawa materialnego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj. art. 32 ust. 1 zd. 2 w zw. z art. 8 ust. 1 lit. b i art. 17 ust. 1 Konwencji CMR poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że zaniechanie przez pozwaną dokładnego sprawdzenia towaru lub niepoczynienie w liście przewozowym odpowiednich zastrzeżeń w przypadku spostrzeżenia uszkodzeń towaru

podczas załadunku, nie stanowi rażącego niedbalstwa, wskutek czego doszło do niezastosowania zadnia 2 przepisu odnoszącego się do przedawnienia roszczeń mogących wyniknąć z przewozu.

W uzasadnieniu wskazał, że niewykonanie obowiązków wskazanych w art. 8 ust. 1 Konwencji CMR pociąga dla przewoźnika negatywne konsekwencje wskazane w art. 9 ust. 2 Konwencji CMR powodując, że powód może ograniczyć swoją aktywność dowodową do udowodnienia szkody, co nastąpiło w niniejszej sprawie. Zdaniem powoda pracownik pozwanej ładując uszkodzony towar zdawał sobie sprawę, że może wyrządzić powodowi szkodę. Jego zachowanie należy określić jako rażące niedbalstwo, za które odpowiada pozwana (art. 3 Konwencji CMR).

Skarżący zarzucił również nieuwzględnienie przez Sąd Rejonowy wszystkich dowodów, a zwłaszcza wynikających z postępowania prowadzonego pod sygn. akt XI GCupr 320/11 oraz prowadzonego przed Sądem Okręgowym w Szczecinie pod sygn. akt VIII Ga 79/12.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika. Wskazała, że zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który sprowadzał się do nieuwzględnienia zeznań świadka P. J. (1) w innym postępowaniu przed tutejszym sądem jest nietrafny, ponieważ dokonanie tej oceny zgodnie z wnioskiem powoda prowadziłoby do naruszenia zasady bezpośredniości w procesie. Pozwana nie zakwestionowała również zarzuty powoda co do naruszenia pozostałych przepisów, odwołując się do swojego stanowiska zaprezentowanego przed sądem orzekającym w I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna i podlegała oddaleniu.

Zaznaczyć należy, że sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, zaś Sąd odwoławczy nie przeprowadzał postępowania dowodowego, zatem zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie niniejszego orzeczenia powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa

Katalog zarzutów, które skarżący może uczynić podstawą apelacji jest w postępowaniu uproszczonym ograniczony do zarzutu naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy (art. 505⁹ § 1 k.p.c.). Enumeratywne wyliczenie zarzutów mogących stanowić podstawę apelacji oznacza, że w postępowaniu uproszczonym ten środek odwoławczy ma charakter ograniczony, a sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach wyznaczonych przez treść podniesionych zarzutów apelacyjnych.

Przed przystąpieniem do rozważania podniesionych w apelacji zarzutów należy w pierwszej kolejności wskazać, że w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił wszystkie zebrane w sprawie dowody i w zasadzie żadnemu dowodowi nie odmówił wiarygodności czy mocy dowodowej. Sąd przy tym wyczerpująco ustosunkował się do wszystkich twierdzeń powoda, a w szczególności do tego, czy okoliczności przez niego przedstawione noszą znamiona winy kwalifikowanej, uzasadniającej przyjęcie trzyletniego terminu przedawnienia.

Sąd Rejonowy trafnie zakwalifikował umowę łączącą strony jako umowę przewozu międzynarodowego, do której zastosowanie znajdują przepisy Konwencji międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. dnia 19 maja 1956 roku.

Odnosząc się do zarzutów zaprezentowanych przez powoda w apelacji, wskazać należy, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, jedynie bowiem takie uchybienia mogą być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Innymi słowy, dokonanie przez Sąd oceny dowodów w sposób sprzeczny z intencją strony, prowadzący w konsekwencji do poczynienia ustaleń faktycznych odmiennych od prezentowanych przez stronę nie oznacza naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów. Zarzut ten został skonkretyzowany przez powoda do dokonanej przez Sąd I instancji oceny zeznań świadka P. J. (1), natomiast w

uzasadnieniu apelacji powód rozwinął ten zarzut wskazując dodatkowo na nieuwzględnienie przez ten Sąd wszystkich dowodów, w szczególności wynikających z postępowania, które toczyło się pomiędzy tymi samymi stronami pod sygn. akt XI GCupr 320/11 oraz VIII Ga 79/12. Przy czym sam powód nie sprecyzował jakich innych (poza zeznaniem świadka) dowodów dotyczy ten zarzut.

W niniejszej sprawie Sąd ustalił stan faktyczny między innymi na podstawie zeznań świadków P. J. (1) i A. M. (1) i dokonał szczegółowej analizy tych zeznań, którą przedstawił w uzasadnieniu wyroku.

Przepis art. 235 k.p.c. jest wyrazem – obok art. 323 k.p.c. – zasady bezpośredniości w procesie, stanowiącej jedną z naczelných zasad postępowania cywilnego. Zgodnie z tym przepisem, postępowanie dowodowe, z wyjątkami w nim wskazanymi, odbywa się przed sądem orzekającym. Tylko, bowiem bezpośrednio zetknięcie się sądu orzekającego ze stronami, świadkami, biegłymi i dowodami rzeczowymi zapewnia sądowi możliwość poczynienia odpowiednich spostrzeżeń, istotnych dla oceny wiarygodności i mocy dowodów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.05.2006 r., sygn. akt V CSK 59/2006). Zatem wszelkie czynności stron i sądu związane z przeprowadzaniem dowodów powinny być przedsięwzięte przed sądem orzekającym. Od obowiązku dopuszczenia w postępowaniu cywilnym dowodu z przesłuchania świadków i stron, przesłuchanych w toku dochodzenia, sąd cywilny powinien odstępować tylko wyjątkowo, gdy przesłuchanie tych osób jest niemożliwe lub gdy strony godzą się na niepowtarzanie przesłuchania świadków, a złożone w innym postępowaniu sądowym zeznania nie budzą uzasadnionych wątpliwości, co do ich mocy dowodowej (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22.10.1973 r., II CR 537/73; z dnia 30.05.2008 r., III CSK 344/07). Z powyższego wynika, że dokonanie ustaleń faktycznych na podstawie zeznań świadków dokonanych w innym postępowaniu sądowym przy nieuwzględnieniu ich zeznań złożonych w toku niniejszego postępowania prowadziłoby do naruszenia przez Sąd Rejonowy zasady bezpośredniości.

Okoliczność braku znamion winy kwalifikowanej w okolicznościach przedstawionych przez powódkę wynikają z zeznań świadków P. J. (1) i A. M. (1). Zeznania te zostały uznane przez Sąd Rejonowy za spójne ze zgromadzonym w niniejszej sprawie materiałem dowodowym. Dokonując oceny zeznań świadków P. J. i A. M. Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że są one logiczne, konsekwentne i pozostają w zgodzie ze sobą wzajemnie się uzupełniając. Nadto zeznania te korelują z treścią dowodów z dokumentów, z których wynika, że nie było informacji, iż podczas załadunku towar został uszkodzony. Natomiast zarzut braku wszechstronnej oceny dowodów co do przeprowadzonego dowodu z zeznań P. J. (1), należałoby potraktować jako zarzut nieuwzględnienia przez Sąd orzekający w I instancji odmiennych zeznań, które ten świadek, według stwierdzeń skarżącej, miał złożyć w innym postępowaniu pomiędzy tymi samymi stronami. Po pierwsze nie sposób uznać, że zeznania złożone w niniejszym postępowaniu nie są spontaniczne (co zdaje się sugerować skarżący), po drugie dokonując szeroko pojętej sytuacji, w jakiej świadek zeznawał (kwestie pozostawiania w stosunku pracy z pozwaną) wskazać należy, że świadek w chwili składania zeznań nie był pracownikiem pozwanej, a upływ terminu od daty dokonania przewozu pozwala ocenić, że pozwanej nie przysługują w stosunku do niego ewentualne roszczenia z tytułu odpowiedzialności pracownika wobec pracodawcy. Nie sposób więc przyjąć, że z zasad doświadczenia życiowego wynika, iż podtrzymanie zeznań z innego postępowania spowodowałoby dla świadka negatywne konsekwencje i zeznając mógł znajdować się pod wpływem nacisku lub miałby interes żeby zeznawać w sposób korzystny dla pozwanej.

Nadto ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy w sprawie prowadzonej pod sygn. akt XI GCupr 320/11 nie wiążą sądu pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu charakteryzuje się w istocie rzeczy dwoma aspektami. Pierwszy z nich odnosi się do faktu istnienia prawomocnego orzeczenia, drugi zaś przejawia się w mocy wiążącej jako określonym walorze prawnym rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści orzeczenia. Orzeczenie prawomocne pociąga za sobą tę konsekwencję, że nikt nie może negować faktu istnienia orzeczenia i jego określonej treści, bez względu na to, czy był, czy też nie był stroną w postępowaniu, w wyniku którego zostało wydane orzeczenie, które stało się prawomocne. Związanie innych sądów prawomocnym orzeczeniem dotyczy tylko samej treści sentencji orzeczenia, a nie poglądów prawnych wyrażonych w jego uzasadnieniu (por. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2008 r., III CSK 284/07). Nadto związanie ustaleniami faktycznymi wszystkich sądów w innych

sprawach, choćby pomiędzy tymi samymi stronami, nie byłoby trafne, ponieważ ustalenia te są dokonywane przez sąd z jednego punktu widzenia, tj. zasadności roszczenia będącego przedmiotem rozpoznania i rozstrzygnięcia w danym postępowaniu. Przy uwzględnieniu zaś innego lub dodatkowego materiału dowodowego mogą one w całości lub w części okazać się nietrafne (vide: uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2003 r., III CZP 97/02). Reasumując Sąd Rejonowy związany był jedynie wyrokiem wydanym w tamtej sprawie, tj. że powództwo pozwanej o zapłatę wynagrodzenia za wykonany przewóz zostało oddalone.

Wobec braku sprecyzowania w jaki sposób Sąd Rejonowy naruszył art. 233 § 1 k.p.c., poza omówionymi powyżej zarzutami, trudno odnieść się do naruszenia nieuwzględnienia wszystkich dowodów. Wszystkie wnioski Jedynie na marginesie należy wskazać,

Przechodząc do zarzutów naruszenia prawa materialnego należy wskazać, że nawiązywały one do zarzutu naruszenia prawa procesowego polegające na odmiennej ocenie dowodów dokonanej przez Sąd I instancji. Zarzut ten miał prowadzić do wykazania, że w niniejszej sprawie obowiązywał trzyletni termin przedawnienia.

W myśl art. 32 ust.1 zd. 1 i 2 Konwencji CMR roszczenia które mogą wynikać z przewozów podlegających Konwencji przedawniają się po upływie jednego roku. Jednak w przypadku złego zamiaru lub niedbalstwa, które według prawa obowiązującego sąd rozpatrujący sprawę uważany jest za równoznaczny ze złym zamiarem, termin przedawnienia wynosi trzy lata. Przedawnienie biegnie w przypadkach częściowego zaginięcia, uszkodzenia lub opóźnienia dostawy - począwszy od dnia wydania (art. 32 ust. 1 a) Konwencji CMR). Art.32 ust.1 konwencji CMR, pozostający normą bezwzględnie obowiązującą, stosuje się z wyłączeniem art.77 – 78 prawa przewozowego, nie mówiąc już o art.792 k.c.

Konwencja przewiduje wyjątek od zasady rocznego terminu przedawnienia w odniesieniu do roszczeń wynikających z winy kwalifikowanej (złego zamiary lub rażącego niedbalstwa). Poprzez odesłanie do norm prawa krajowego, zastosowanie znajdują przepisy dotyczące umowy przewozu. Stąd słusznie Sąd Rejonowy przyjął, że z winą kwalifikowaną zrównane jest rażące niedbalstwo przewoźnika (art. 86 ustawy Prawo Przewozowe oraz art. 788 § 1 i 3 k.c.). W świetle tych uregulowań o winie umyślnej można mówić wówczas, gdy przewoźnik chciał szkodę wywołać lub godził się, że jego działanie lub zaniechanie szkodę spowoduje. Rażące niedbalstwo występuje wówczas, gdy przewoźnikowi można przypisać naruszenie podstawowych reguł ostrożności.

Zgodnie z przepisem art. 17 ust 1 Konwencji CMR przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towarów lub za jego uszkodzenie, które nastąpiło w czasie pomiędzy przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy. Przy przyjęciu towaru przewoźnik obowiązany jest sprawdzić widoczny stan towaru i jego opakowanie (art. 8 ust. 1 pkt b Konwencji CMR). Natomiast w myśl art. 3 Konwencji CMR przy stosowaniu niniejszej Konwencji przewoźnik odpowiada, jak za swoje własne czynności i zaniechania, za czynności i zaniechania swoich pracowników i wszystkich innych osób, do których usług odwołuje się w celu wykonania przewozu, kiedy ci pracownicy lub te osoby działają w wykonaniu swych funkcji.

Nie sposób uznać, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia wyżej wymienionych przepisów. Z ustaleń dokonanych przez Sąd orzekający w pierwszej instancji, które to ustalenia Sąd odwoławczy podziela i przyjmuje za własne wynika, iż powód nie wykazał, żeby pozwanej można było przypisać rażące niedbalstwo nacechowane znacznym stopniem złej woli po stronie przewoźnika. Z zeznań świadka P. J. (1) wynika jak przebiegało ładowanie towaru przez producenta i jakie czynności podjął pracownik pozwanej żeby zabezpieczyć towar, tj. obecność przy załadunku dokonanego przez pracowników producenta, przekonanie o ich profesjonalizmie, spięcie umieszczonych na palecie płyt, sprawdzenie zabezpieczenia towaru. Z zeznań tych nie wynika co prawda, żeby wykonujący przewóz kierowca dokonał oględzin ładowanych, czy załadowanych płyt pod kątem wykrycia ewentualnych uszkodzeń. Stwierdzenie powyższej okoliczności przez osobę nie zajmującą się profesjonalnie produkcją czy obrotem płytami, przy uwzględnieniu faktu, że były one oryginalnie zapakowane i zafoliowane nie przesądza o złym zamiarze lub niedbalstwie ze strony przewoźnika. Stosowna wzmianka o uszkodzeniach została dokonana niezwłocznie po ich wykryciu. Wówczas sporządzono również fotografie uszkodzonego towaru. Reasumując, w niniejszej sprawie nie

można zarzucić przewoźnikowi zachowania, które uzasadniałyby zastosowanie dłuższego, bo trzyletniego terminu przedawnienia.

W konsekwencji w roczny termin przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powoda, liczony od dnia wydania towaru, tj. od 8 grudnia 2010 r., upłynął z dniem 8 grudnia 2011 r. Oznacza to, że roszczenie dochodzone przez powoda uległo przedawnieniu, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację jako niezasadną. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).